

TARTU KESKLINNA ARENGUSTRATEEGIA KOOSTAMISE TÖÖTUBA
„Tartu kesklinn kui haridusasutuste ja õpikohtade asukoht“
Protokoll

Kuupäev: 9.12.11

Kellaaeg: 14.00-16.30

Protokollis: Helena Sarapuu

Osalejad: nimekiri lisatud

1. Indrek Ranniku sissejuhatus

2. Veiko Sepa ettekanne

3. Arutelu

Teema: Transport kesklinnas

Toomas Liivamägi: Jalgsi liikumise mugavus/turvalisus Tartu kesklinnas on okei. Jalgrataste kasutamise võimaluste parklaid on kindlasti juurde vaja. Kiirjalgrattateede vajadus, mis ühendaks kesklinna ja erinevaid linnaosaid. Kesklinnas saab hetkel rahulikult liikuda jalgrattaga, aga jalgrataste kohti on vaja, lisaks katusealuseid.

Lasteaiad ei pea olema kesklinnas – lasteaedu kesklinna juurde planeerida ei ole mõtet, kuna lasteaiad on autospetsiifilised.

Autode parkimise võimalusi võiks olla rohkem – oleks tarvis suurt parklat, mis on nt ülejõe ülikooli spordihoone juures (parklasse saab auto ära panna ning siis kesklinna jala tulla). Ma ei näe, et autosid oleks liiga palju või vähe. Autodevaba piirkonda võiks laiendada.

Liivi Lõhmus: Probleemne koht meile on see, kui Tähtvere mäest autoga üles sõita ja teha Veski tänavasse vasakpöört. Tasulise parkimise tsoon lõpeb ära ja meie juures pargitakse tasuta. Ettepanekuks on tasulise parkimise tsooni laiendamine või parkimiskeelud kehtestada. Jalgsi liikumise mugavus on väga hea. Jalgratta kasutamise võimalusi võiks rohkemgi olla.

Lea Malin: Meil tuleb lapsi igalt poolt linnast ja spetsiifilisi probleeme ei näe. Ratta panemise kohta ei ole. Ühistranspordi osas ei ole tagasisidet olnud, et suuri probleeme oleks.

Mall Krebstein: Probleemiks on parkimine, mitte üksnes Midrimaa lapsevanematele, vaid ka Poska Gümnaasiumiga seotud inimestele. 2 tundi tasuta parkimine on hea võimalus.

30km/h kiiruspiirang ei kehti. Oht tekib eelkõige laste kojumineku ajal. Seal võiks olla lamav politseinik.

Tartu linnas võiks rohkem olla jalgratta hoidikuid. Jalgrattaid ei ole hetkel võimalik paigutada. Rohkem peaks soodustada jalgrattaga sõitmist.

Toomas Liivamägi: Turvalisus on seal kindlasti probleem.

Ingrid Saarna: Jalgsi liikumiseks on hea ja suhteliselt turvaline – tänav on lai. Parkla on nüüd olemas lasteaia pool – parkimisala ja ka parkla – hoolekogu ühise koostööna saadud.

On olemas võimalus, et saavad ka tänaval parkida – tiptunnil pargib sinna ka linnakodanik.

Erkki Annama: Jalgsi liikumise koha pealt peaks olema mugav. Jalgratate koha pealt peaks olema rohkem parkimisvõimalusi – jalgrattakultuuri arendamine. Teid väga palju ei ole ja kui jalgratta märk joonistada maha, siis see ei taga seda, et jalgrattur on ühel pool ja jalakäija teisel pool teed. Peaks analüüsima laiemalt, mis hulk inimesi, kuhu suunas liigub. Eristuvad jalgrattateed – kate jne. Autod – kesklinna parkimine on vahepeal probleemne. Ei poolda ka seda, et parkimiskohti hakata siin suurel määral suurendama. Kesklinn võiks olla jalakäija koht.

Toomas Liivamägi: Ühenduste ei ole kõige mõistlikumad kesklinna ja muude linnaosade vahel.

Veiko Sepp: Esialgne seisukoht on, et kesklinnas avaparklad ära kaotada ja tekitada pool kinnised alumised parklad.

Lea Malin: Üks koht, mis ei meeldi, on Tiigi tn, milles on kujunenud parkla. Autod ei saa teineteisest mööda.

Tiit Sild: Supilinna seltsi inimesed on välja toonud, et Tähtvere tänavatel on sellised probleemid ka.

Indrek Ranniku: Mida te mõtlesite selle all, et Riiamägi vajaks ühtset parklat? Ühtne tsentraalne parkla.

Toomas Liivamägi: Karlova piirkond täpselt samamoodi vajaks ühtset parklat.

Lea Malin: Väike tähe tn on probleemne – autosid täis ja sealt sõidab ka buss.

Kalju Eit: Jalgsi liikuda on Tartu kesklinnas väga hea.

Jalgratta teed on kui „teed kommunismile“ – algab kuskilt ja ei lähe kuskile. Ma ei arva, et kesklinna peab autosid juurde tulema. Kesklinnast välja ei saa – Kildi tn või Jakobi mägi. Terviklikum lähenemine – kesklinna jõuab iga inimene 10 min liikuda. Mõtleks süsteemselt – kuhu mahub liikuma ja kuhu on vaja. Ühistranspordi kohast – aegajalt on probleeme bussidega kesklinnas (õpilased bussi peale panna ja maha panna). Uude kohta läheb natuke paremaks, ka jalgrattakohtade osas. Kalevi tänaval läheb bussidega raskeks – ei pääse bussiga ligi. Kui hakkame suurendama Kalevi tänava liiklemist, siis tekib praeguse autode liiklemisega probleeme.

Tiit Sild: Jalgsi liikumise mugavusega väga probleeme ei ole. Võiks suurendada jalakäijate kõnniteede laiust. Turvalisuse küsimus kesklinnas – pargid on tihti üle kasvanud. Pargid ei tohiks olla oluliselt tihedamad, kui Tallinna Tammsaare park. Tammsaare park on üldiselt mitmekülgne, aga on ka piisavalt palju päikselist piirkonda. Nähtavuse ja kasutatavuse küsimus. Parkide puhul annaks kontseptuaalselt läbi mõelda ja seal prioriteetidid paika saada.

Toomas Liivamägi: Kesklinna pargi tunnuseks on see, et tahan piknikulina maha panna ja pikniku pidada. Aga kesklinnas ma hetkel ei taha.

Tiit Sild: Ka näiteks Pärnu ranna äärsed pargid. Jalgratta kasutamise võimalustest – äärekivide osas on probleem.

Toomas Liivamägi: See on probleem – spetsiaalsel jalgrattateel ei taha sõita enda ja jalgratta pärast.

Lea Malin: Autode kultuur on halb – lastel on autoteede servas väga ebaturvaline.

Vallo Nuust: Jalgrattaga põhiteel sõitmine on ülimalt ohtlik. Ma ei oska öelda, et mis on see lahendus.

Kalju Eit: Tuleb teha jalgratta tee riba laiem ja kui liiga kitsas, siis ehk teeme ühesuunaliseks.

Vallo Nuust: Jalgsi liikumisega ei ole probleeme, parkimine on lahendatud siseterritooriumil. Tähe tänava ühesuunalisuse tõttu on väga ebamugav ligi pääseda – tekib suur segadus. Saan aru, et on küsimus parkimiskohtades, samas see ei leevenda kuidagi selle piirkonna parkimisprobleeme. Oleks tarvis parkimisala – praegu parkimine õues ja Eha tn ääres. Meil on järjest rohkem välisõppejõude ja probleeme jätkub.

Ühistranspordi kohta ei oska kommenteerida – meie õpilased käivad palju jalgrattaga.

Võiks kaaluda Tähe tn kahesuunaliseks muutmist.

Ott Ojaveer: Ühistransporti Tartu kesklinna ei oska kommenteerida. Kesklinnas autode olukorral ei ole probleeme. Kui looksime koolimaja juurde parkimiskohti, siis on nad peagi ka nende mugavustega ära harjunud.

Jalgrattaga ei soovita isiklikult kesklinnas sõita – julgem on sõita Tartust Võrru, aga kesklinnas ei julge sõita.

Võime mõelda jalgrattaparklatele, aga siis tuleb mõelda ka turvalisusele. Aga mina ei saa anda garantiid, et õpilased saavad ka õhtu lõpus jalgratta kätte. Parklate juures peab mõtlema turvalisusele.

Toomas Liivamägi: Me peaksime mõtlema, mida me harjutame tulevase kodanikke tegema.

Toomas Samm: Jalakäijatega on tekkinud see probleem, et nad soovivad meie territooriumilt läbi käia – käivad mõtted peas, kuidas laste turvalisust tagada.

Autod ei tunne märke. Kui liiklus linnas ümber sätiti, siis tullaakse ka linna servast ja bussipeatus on Pauluse kiriku juures – sealt saab laps ilusti turvaliselt kooli.

Vanemuise ligidus – õhtuti ei pääse ma füüsiliselt jala kooli, kuigi autod seal olla ei tohiks. Oma kogemusest tean öelda, et pargin ise autot vähemalt kolm korda õhtu jooksul. Kui tagasi tulen, siis ei ole ka autokohta enam. Väikse Vanemuise parklas ei saa tipptunnil panna õpilasi maha ega võtta autole peale. Suur oht on see, kui tekivad uued asutused, kes samuti palju autosid kasutavad. Tasulise parkimistsooni laiendamise küsimus.

Parklad on jalgratastele olemas, aga turvalisus on suur probleem. Tõsine probleem on see, kuidas lapsed bussi peale panna ja bussipealt kätte saada. Aga kui on Väikses Vanemuises etendus, siis ei saa isegi jala koolimajja.

Kersti Vilson: Kesklinna kool – jalgsi tulemine on suhteliselt turvaline ja mugav. Probleemseks on ülekäigu koht, mida muudeti – seal on alati mõni auto juba nina pidi Kloostri tn-l väljas ja suunaga Laiale tänavale. Lapsed on sunnitud käima sõiduteel. Lapsed peavad olema liikluse osas väga tähelepanelikud. Ei kujuta ette, kuidas lapsed, kes jalgratastega tulevad, kooli jõuavad, aga jalgrataste parkla on olemas. Lapsevanemad ei saa hästi peatuda, et laps autost maha lasta. Seal peaks olema parkimise keeld mingi kellani hommikul. Ühistransport – ei ole kuulnud, et lapsed jääksid kooli hiljaks ühistranspordi tõttu.

Heiki Pagel (Tartu Ülikool): Kui räägime kesklinna planeeringust, siis peame vaatama üldpilti, kuna vastasel juhul ei lahenda me üldprobleeme. Jalakäijatel on enamvähem võimalused olemas liigelda ja suhteliselt turvaliselt. Jalgrattad – tendents pidevalt kasvab – jalgrattaid tuleb üha rohkem. Autoomanik võiks auto parkida kesklinna vahetus lähedusse, aga jalgrattaga tahetakse ukse ette sõita. Püüame jalgratta kohti kindlustada iga õppehoone juurde. Ühiselamutes on hoonetesisesed hoidjad. Hoonete ligidal tuleb võimalusi leida. Autode puhul segavad liiklust juhuslikud parkijad – inimene, kes tuleb kesklinna tööle, pargib auto ära ja rohkem ei liigu päeva jooksul. Kesklinnas tuleks piirata autode parkimist selliselt, et keelatagi parkimine ära (tööpäeva sees ei saaks kesklinna autot parkida), aga asutustele anda parkimiskohti. Kesklinna raadiuses peaksid olema parkimismajad. Päevasel ajal ei olekski juhuslikult tulijatel kesklinnas parkimise võimalust. Muidugi teine asi on teenindav transport. Linna võiks vaadata pragmaatiliselt ja vajadusepõhiselt.

Indrek Ranniku: Kõik koolid ja lasteaiad soovivad jalgrataste parklaid. Lepingus on punkt, et kõikide koolide juurde tuleb rajada jalgrataste parklad. Saime aga tagasisidet, et direktorid ei taha neid parklaid. Siiski on tarvis valvatavaid ja varjualusega parklad. Autode kesklinnas olemine on tõesti probleem. Ülikooli tänava kõnniteed võiks teha maksimaalselt laiaks – ideede tasandil on see kirjas.

Veiko Sepp: Ideede tasandil on ka see, teha kesklinn ühetasandiliseks – eraldi kõnniteed ja sõiduteed ei ole.

Indrek Ranniku: Liikluse inimesed ütlevad, et peab olema äärekivi.

Veiko Sepp: Kuidas teha kesklinna mugavamaks õpilase ja töötaja jaoks? Teemadeks pargid, vanalinn, heakorra teema, toitlustusvõimalused. Kuivõrd hea ja lihtne on liikuda üldhariduskoolist huvikooli jne.

Indrek Ranniku: Kas poode või asutusi võiks veel olla üliõpilastele?

Heiki Pagel: Olen ühtlasi üliõpilaskülade juhatuse liige. Toitlustuse koha peale ei julge täna enam väga panustada. Tudeng on mugav ja vähenõudlik. Tudeng pigem läheb poest läbi ja võtab poolfabrikaadi ning ei söö väga palju väljas. Sööklad/kohvikud ülikooli juures ei ela ära lihtsalt. Selleks, et tudeng

ühiselamust välja tuleks, käiksid nad pigem värskes õhus pikniku kohas jne (nt ülejõe park). Kui oleks rohkem võimalusi ühiselamust välja tulla ja võileib/kohv kaasa võtta. Vabaaja veetmise osas on olukorda raske hinnata – tudengid õpivad, üritavad kõrvalt tööd leida. Ühiselamutest väga palju õhtuti välja ei tulla.

Veiko Sepp: Kas on realistlik, et kui ülejõe park oleks ilusam/sõbralikum, siis üliõpilane tuleks välja?

Toomas Liivamägi: See on pargi arhitektuuri mõte. Tuleks mõned kohad enam avada – pargikultuuri on kesklinnas vähe. Nt piirata rohelised murualad mingi piirdega. Kesklinnas on palju rohelist, aga häid olemise võimalusi on vähe.

Heiki Pagel: Miks peaks tulema Annelinna elanik kesklinna? Mis ma siin teen, kui tulen perega kesklinna?

Toomas Liivamägi: Kesklinn on tühi, kuid hetkel ei ole mingit motivaatorit siia inimesi tagasi tuua.

Veiko Sepp: Taskus ja Kaubamajas käib siiski enam inimesi kui Lõunakeskuses.

Lea Malin: Parkide teema osas tuli meelde Vanemuise park – pargis on olukorda väga halb (võib ninuli kukkuda).

Veiko Sepp: Kas parkides tuleks luua kasutusvõimalusi?

Lea Malin: Kas park võiks olla kinnisem?

Toomas Liivamägi: Kaks kultuuri kesklinnas – jalgratta kultuur ja pargi kultuur.

Toomas Samm: Oleme suhelnud palju välismaalastega ja nad kiidavad Tartu kesklinna, et on palju rohelist. Tuleks säilitada (nii palju kui võimalik) Tartu linna rohelist.

Lea Malin: Pargi funktsioon on õige, aga sealne heakord on hirmus.

Toomas Samm: Pargi kultuuri tuleks kesklinnas parandada.

Kalju Eit: Elan Tammelinnas ja sealse elanikuna käin küll kesklinna parkides jalutamas – aga arendamist nad vajavad küll.

Vallo Nuust: Käiakse kaubamajas ja kesklinnas, aga ülejäänud kesklinna osas on inimestel suhteliselt klapid peas (käikase läbi lihtsalt). Kui mõelda, miks kesklinna tulla, siis head põhjust ei suuda välja mõelda.

Toitlustuskohtadega ei ole probleemi. Mis tõmbaks muud rahvast siia ja mis hoiaks noort kesklinnas, et ta kohe siit ära ei läheks, kui ei õpi parajasti.

Indrek Ranniku: Meie mõte on selline, et kui saame teada, mis oleks vaja teha, siis lõpuks joonistame selle kaardile ja saame määrata vähemalt hoonete esimestele korrustele funktsiooni. Kesklinna piir on täna ära nihkunud noorte jaoks. Püüame leida funktsioone.

Vallo Nuust: Kesklinna galeriis käib umbes 10000 külastajat. Samas Riiamäel on ka palju probleeme – ei pääse autoga ligi jne.

Veiko Sepp: Kas on variant, et kesklinna gümnaasiume juurde paigutada või ei ole selleks vajadust? Fortuuna keskuse kanti võiks tulla 2000 uut elanikku, see tähendaks kohe põhikoolide ja lasteaedade vajaduse suurenemist. Kas vanalinnas on selleks koht olemas?

Lea Malin: Aga miks viivad lapsevanemad oma lapsi kesklinna?

Indrek Ranniku: Töökohad on siin – 1/3 töökohtadest on kesklinnas.

Veiko Sepp: Kas olemasolevatel haridusasutustel on midagi vaja juurde ehitada? Ühiselamute vajadused?

Liivi Lõhmus: Katoliku koolis on plaanis saali ehitus, aga see ei ole linna veel jõudnud (vana kunstikooli taha). Kasutus ka selline, et hommikupoole meie lastele ja õhtuti rendiks välja. See tähendab õhtul autoliikluse suurenemist.

Lea Malin: Me ootame ka ammu juurdeehitust. Me võtaksime rohkem õpilasi, kui saaksime juurdeehituse ja oma pinda suurendada.

Vallo Nuust: Spordivõimalusi meil ei ole ja ei ole hetkel ka kuskile mahutada. Käiakse Tartu Ülikooli spordihoones ja „siin-seal“. Kui rääkida piirkonna hoonetest, siis mis saab edasi Kasekesest?

Indrek Ranniku: Seal käib huvilisi vaatamas ja ka teie koolist. Pargi tn hoonega on nii, et keegi ei suuda leida omanikke.

Heiki Pagel: Mis puudutab ühiselamuid, siis on mõte, et ühiselamute vajadust käsitleda Tartu linnas tervikuna. Siis võib tekkida see, et väikses linnas (nt Soomes Turu linn) on üks üliõpilasküla, kus kõigi üliõpilaste paigutamine on terviklik ja jagatakse kohti vastavalt vajadusele. Kogu Skandinaavia töötab selle skeemi järgi – Tartu on selleks paraja suurusega, et võtta õpilaste majutamine ühe organisatsiooni alla.

Toomas Liivamägi: See on ka turvalisuse küsimus – et majutada õpilasi üliõpilastega koos.

Toomas Samm: On vajadus küll õpilasi majutada. Ööbimise koht on paljudele õpilastele probleem.

Heiki Pagel: Tartu üliõpilaskülal on see mudel ja teadmine olemas, kuidas see tööle peaks hakkama.

Toomas Samm: Kui anda see ülesanne koolile, siis jääb majanduslikesse raskustesse igal juhul.

Kaardi joonistamine:

Turu-Väike-Turu piirkond – spordiradade rajamine, väljakud (nt lastemänguväljak)